

AARDRIJKSKUNDIG
WOORDENBOEK
DER
NEDERLANDEN,

BIJEGEBRAGT

DOOR

A. J. van der Aa,

onder medewerking van eenige Vaderlandsche Geleerden.

TWEEDE DEEL.

B.

Te Gorinchem, bij
JACOBUS NOORDUYN

1840.

ders op de paardenmarkt aldaar aangebragt, eenen zekeren tol te vorderen, tot onderhoud van de straten en bruggen. Deze paardenmarkt wordt jaarlijks, op den eersten Maandag in Julij, te gelijk met de jaarlijksche kermis, gehouden, en is bijzonder vermaard.

BUNSCHOTEN (NOORDERPOLDER-VAN-), pold. in *Eemland*, prov. *Utrecht*, arr. en kant. *Amersfoort*, gem. *Bunschoten*; palende N. aan de *Zuiderzee*, O. aan het voormalig ambacht *Spakenburg*, Z. aan den *Frans-Jacobspolder*, W. aan de *Eem* en aan het voormalig ambacht *Dijkhuizen*.

BUNSCHOTERVEEN, pold. in *Eemland*, prov. *Utrecht*, arr. en kant. *Amersfoort*, gem. *Bunschoten*; palende N. aan het voormalig ambacht *Spakenburg*, O. aan *Neder-Duits*, Z. aan den *St. Nicolaaspolder*, den *Frans-Jacobspolder* en den *Noord-polder*.

BUON-AYRES, eil. in *West-Indië*, tot de *Curaçoesche eilanden* behoorende. Zie *BOINAIRE*.

BURANGE, Fransche naam van het geh. *BURINGEN*, in de heerl. *St. Jansberg*, grooth. *Luxemburg*. Zie *BURINGEN*.

BURCH, geh. op het eil. *Wieringen*, prov. *Noord-Holland*, arr. en 9 u. N. N. O. van *Alkmaar*, kant. en 4 u. O. ten Z. van den *Helder*, gem. *Wieringen*, $\frac{1}{2}$ u. Z. W. van den *Oever*, waartoe het behoort.

BURCH, voorm. adell. hofstede in *Delfland*, prov. *Zuid-Holland*. Zie *BURG* (1).

BURCH (TER-), b., prov. *Friesland*, kw. *Westergoo*, griet. *Hennaarderadeel*, arr. en $2\frac{1}{2}$ u. N. ten W. van *Sneek*, kant. en $1\frac{1}{2}$ u. N. ten O. van *Bolsward*, onder het d. *Kubaard*.

BURCKMEER, meer in *Waterland*, prov. *Noord-Holland*, gem. *Nieuwendam-en-Zunderdorp*. Het heeft, door de *Zwet*, gemeenschap met de *Nieuwe-Gouwe*, en door de *Teesloot* met de *Bingsloot* van het *Belmermeer*.

BURDEN of *BIRDEN*, op sommige kaarten ook *BEIERDEN* gespeld, d. in de heerl. *Bourscheid*, grooth. *Luxemburg*, kw., arr. en 1 u. W. van *Diekirch*, gem. en $\frac{1}{4}$ u. N. N. W. van *Ettelbruck*.

Men heeft er eene kapel, die tot de par. van *Ettelbruck* behoort, en door eenen eigen Kapellaan bediend wordt.

BURDO, voorm. zeeboezem, prov. *Friesland*. Zie *MIDDELZEE*.

BUREN, graafs., in het *Nederkwartier* der prov. *Gelderland*, kw. en arr. *Tiel*, kant. *Culemborg*; palende N. aan de *Lek*, O. aan de *Neder-Betuwe*, Z. aan de *Linge*, die het van den *Tielerwaard* scheidt, W. aan het graafs. *Culemborg*.

De meeste en beste historieschrijvers zijn het daarin eens, dat het *LAND-VAN-BUREN* oudtijds tot het graafs. *Teisterband* behoord heeft. Sommigen willen, dat het daarmede, in den jare 994, aan de *Utrechtsche kerk* geschonken zij, doch hiervan is geen zekerheid; vaster gaat het, dat het eene oude vrije heerlijkheid is, die, door bijgevoegde gerigten en verkregen goederen, als *Beusichem*, een gedeelte van *Malsen*, nu *Buurmalsen* genoemd, aanmerkelijk vergroot is. Vóór het jaar 1145 wordt in de gedenkschriften van geene Heeren van *BUREN* gewaagd; doch op dat jaar wordt van eenen *ALARD VAN BUREN* gemeld, dat hij met *IDA*, de dochter van *ROELOF* of *RUDOLF Heer van Beusichem*, in den echt trad, die hem deze heerlijkheid ten huwelijk bragt, welke sedert aan *Bu-*

(1) Alle de overige namen, die men wel eens elders *Burch* gespeld vindt, roeke men op *BURG*, *BORG* of *BURGH*.

REN gehecht werd. Omtrent het jaar 1152 vindt men vermeld, dat HUGO VAN BUREN, een krijgsman uit de Betuwe, zich met vrouw en kinderen, eerst naar Thuringen en naderhand in het land van Twenthe begaf, alwaar hij het klooster Werslo, en vervolgens, in het graafs. Bentheim, het klooster Wijtmersch stichtte. Men heeft geene naauwkeurige volg- of geslachtslijsten van de Heeren van BUREN. Die Heeren bezaten de heerl. BUREN als eigen goed, en komen alom als Edele Heeren voor. De eerste band, die het aan Gelderland hechte, werd, in het jaar 1298, aan OTTO VAN BUREN opgelegd, daar hij, wegens gepleegd geweld, zijn slot Buren in handen van Graaf REINALD moest overgeven, en van hem, als vrije leenman, weder ter leen ontvangen; daar hierbij geene de minste melding van de heerl. geschiedt, bleef deze dus eigen. Voorts beloofde OTTO den Graaf en zijne Landen uit zijn slot geen schade te zullen toebrengen, maar het in tijd van oorlog voor de Graven van Gelder open te houden; terwijl het naderhand weder aan den Heer komen zoude. Voor dien tijd moeten de Heeren van BUREN geene betrekking tot Gelderland gehad hebben, want ofschoon zij somwijlen als bondgenooten, zoo wel van Gelderland als van Holland voorkomen, wordt Heer OTTO niet genoemd bij de onderhandelingen en verdragen, na den slag, die den 5 Junij 1288, in de vlakte van Woeringen, geleverd werd, alwaar men de meeste Geldersche Heeren vermeld vindt. Zijn zoon ALARD was ook leenman van Holland wegens Aelwijk, in het jaar 1513, en later ziet men WILLEM, Heer van BUREN met vele Hollandsche leenen verleid. Uit het verdrag, door dezen ALARD, in het jaar 1514, met Graaf REINALD aangegaan, over de grensscheiding van zijne heerlijkheid en Gelderland, in den omtrek van Tricht, blijkt duidelijk, dat hij deswege geen Leenman was; hoewel men uit den brief zien kan, dat hij andere leenen van den Graaf hield. Zijn zoon, OTTO VAN BUREN, in het jaar 1515, in Braband vergeefs geklaagd hebbende, dat men het verdrag, voorheen met zijnen vader aangegaan, schond, overviel de stad Tiel, die toen Brabands was, gewapenderhand, en behaalde aldaar eenen aanmerkelijken buit. Naderhand werd, door tusschenkomst van de Graven van Holland en van Gelder, een verdrag tusschen den Hertog van Braband en Heer OTTO getroffen. Deze OTTO VAN BUREN was met eene bastaard-dochter van den Graaf van Holland gehuwd. Zijn broeder LAMBERT werd in het jaar 1529, door JAN III, Hertog van Braband, met BUREN beleend. Hoe naderhand de heerlijkheid BUREN, boven het slot, een leen van Gelderland geworden is, vindt men niet vermeld, maar vast gaat het, dat Hertog EDUARD, den 14 Augustus 1567, ALARD, Heer van Buren, beleende met het Huis te Buren met zijne graven en voorburgten, met de heerschap, met de hooge en lage gerigten van de LANDEN VAN BUREN en met al zijne regien en toebehooren. Omtrent het jaar 1577, vindt men van eenen ALARD, Vrijheer van Buren en Beusichem, gewag gemaakt. Hij trad met eenige Geldersche steden in verbond en beloofde, ter algemeene bescherming, tien ruiters te leveren. Ook heeft hij der stad en dorpen van BUREN, in het jaar 1585 en 1595, een landregt gegeven, van hetwelk de afschriften nog voorhanden zijn. Zekere OTTO VAN BUREN, die Heer van Aarsen genoemd wordt, had, in het jaar 1580, den burg te Gelder in bewaring; doch in het volgende jaar stond hij dien wederom aan den Hertog van Gelder af, die hem, voor het verdedigen van dien burg, vijf duizend oude schilden deed tellen. WILLEM, Heer van Buren en Beusichem, van wien nog een landregt, gegeven in den jare 1416, in wezen is, kwam, nevens zijnen broeder, JAN VAN BUREN, die Proost te Aken was, in het jaar

1427, voor Tiel, voornemens zijnde om er zich door list of geweld, meester van te maken; doch de aanslag ontdekt zijnde, liep te niet. WILLEM en JAN VAN BUREN hielden in dezen tijd de zijde van RUDOLF VAN DIEPHOUT tegen ZWEDER VAN CULENBORG, die elkander het bisdom van Utrecht zochten te betwisten, en van welke de laatste zich meester van Tiel gemaakt had. Hertog ARNOUD VAN GELDER, die op ZWEDERS zijde was, viel in het LAND VAN BUREN, hetwelk hij alom, te vuur en te zwaard, verwoestte. Kort hierna ondernam Heer WILLEM, verzeld van RUDOLF VAN DIEPHOUT, wederom eenen vruchtelozen aanslag op Tiel. De twist, die in dezen tijd, tusschen Hertog ARNOUD en zijnen benijder ADOLF VAN DEN BERG ontstaan was, bragt WILLEM VAN BUREN in aanmerkelijke ongelegenheid. Hij werd door ADOLF ligtelijk bewogen, om de wapenen tegen Hertog ARNOUD op te vallen, dat hem echter zeer kwalijk bekwam. Hertog ARNOUD omringde het slot en de stad van BUREN, in het jaar 1450, en maakte er zich, na eene langdurige belegering, meester van. Alle beramingen van schikking en ontwerpen van verdrag vielen vruchteloos uit. WILLEM zocht zich te verdedigen en kwam wederom te BUREN; maar tegen den Hertog niet bestand zijnde, werd de stad andermaal, in het jaar 1454, ingenomen. Heer WILLEM trok het land uit, vocht dapper aan de zijde van ADOLF VAN DEN BERGH, in den slag, welke op St. Hubertsdag, in het jaar 1444, op de grenzen van Gulik en Gelderland, geleverd werd, en stierf in het jaar 1461 in ballingschap, te Luik, in den ouderdom van meer dan tachtig jaren. Bij zijne tweede vrouw ERMGARD, Gravin van DER LIPPE, liet hij drie zonen en eene dochter na, VINCENTIUS, gehuwd met AGNES VAN DER EZE VAN GRAESBERGEN, en in het jaar 1505 kinderloos overleden; GIJSBRECHT, Domheer van Keulen en Luik; ALARD, Domheer van Luik; en ELZE, Abdis van Thorn, die echter nimmer weder tot het bezit hunner goederen konden geraken. De heerlijkheid BUREN was reeds, in het jaar 1450, door Hertog ARNOUD, aan zijnen broeder, Heer WILLEM VAN EGMOND, toegezegd, doch deze is er nimmer van in het bezit geweest. De heerlijkheid kwam onder Gelderland en werd door eenen Ambtman geregeerd. In het jaar 1444 werd het slot en de stad door Hertog ARNOUD ter leen opgedragen aan GERARD VAN CULENBORG. — In het jaar 1448 stonden die van BUREN op tegen den Hertog van Gelder. Zij werden door die van Nijmegen en andere Gelderschen bijgestaan, belegerden den Drossaard WALRAVEN VAN HASTEN op het kasteel, en maakten er zich eertlang meester van. Doch naderhand verdroegen zij zich wederom met den Hertog, en werden in hunne vrijheden bevestigd.

WILLEM, ARNOUD's broeder, Heer van *Leerdam*, *IJsselstein* en eenige andere heerlijkheden, won bij zijne huisvrouw, WALBURG, dochter van FREDERIK, Graaf van *Meurs*, onder andere kinderen, drie zonen, onder welke na zijnen dood, zijne heerlijkheden verdeeld werden. FREDERIK VAN EGMOND, zijn tweede zoon, die Heer van *IJsselstein* was, bekwam, den 12 Junij 1472, van zijnen oom ARNOUD de heerlijkheid BUREN tot vergelding der onkosten, die hij, ten behoeve van gezegden ARNOUD gedaan had, gedurende den tijd, dat deze op het kasteel te BUREN gevangen was. Ten behoeve van dezen FREDERIK werd de heerlijkheid BUREN, in het jaar 1492, door Keizer MAXIMILIAAN, wiens zijde bij tegen de Gelderschen hield, tot een graafschap verheven. Hij was met ALEID, dochter van GERARD, Heer van *Culemborg*, gehuwd, die hem de heerlijkheid St. Maartensdijk, in Zeeland, ten huwelijk bragt, en overleed in het jaar 1500. Zijn zoon FLORIS VAN EGMOND, werd

na hem Graaf van BUREN. Hij ontzette Leeuwarden, dat in het jaar 1516, door de Gelderschen belegerd was, en bragt, in hetzelfde jaar, Dockum onder de gehoorzaamheid van Keizer KAREL V. Ook heeft hij veel toegebracht, om dien Vorst het wereldlijk gebied over Utrecht te doen opdragen. In dien tijd bekleedde hij het ambt van Stadhouder van Holland. Bij MARGARETA, dochter van CORNELIS, Heer van Zevenbergen, kreeg hij eenen zoon en twee dochters en stierf in het jaar 1559. Zijn zoon, MAXIMILIAAN geheeten, volgde hem op in het Graafschap BUREN. Hij diende Keizer KAREL in onderscheidene buitenlandse oorlogen, en bekleedde, van zijnerwege, het ambt van Stadhouder van Friesland. Men verhaalt, dat de Keizer hem aanbood, zijn graafschap tot een hertogdom te willen verheffen; doch hij, vernemende, dat zijne inkomsten daardoor niet vermeerderd zouden worden, sloeg het af, met te verklaren, dat hij liever een rijke Graaf dan een arme Hertog wilde zijn (1). Bij FRANÇOISE DE LANNOT, dochter van HUGO, Heer van Bellingweert, kreeg hij eene dochter, ANNA geheeten, die hem na zijnen dood, welke in het jaar 1541 voorviel, in het bezit van het Graafschap BUREN en van zijne andere heerlijkheden opvolgde. Zij trouwde, in het jaar 1551, met WILLEM VAN NASSAU, Prins van Oranje, en bragt daardoor het graafschap BUREN en onderscheidene andere heerlijkheden in het huis van ORANJE-NASSAU over. WILLEM, die vier vrouwen heeft gehad: ANNA VAN EGMOND de dochter van MAXIMILIAAN, Graaf van Buren, ANNA VAN SAKSEN, CHARLOTTE VAN BOURBON en LOUISE DE COLIGNY, in het jaar 1584 te Delft doorschoten zijnde, werd door zijne drie zonen, den een na den anderen, in het graafschap BUREN opgevolgd; eerst door FILIPS WILLEM, eenen zoon van ANNA VAN EGMOND, die te Brussel in het jaar 1618 overleed, toen door MAURITS, een zoon van ANNA VAN SAKSEN, die in het jaar 1625 gestorven is, en eindelijk door FREDERIK HENDRIK, eenen zoon van LOUISE DE COLIGNY. Deze laatste werd in het graafschap BUREN, opgevolgd door zijnen zoon WILLEM II, die het wederom aan zijnen zoon, WILLEM III, naliet. Na den dood van WILLEM III, in het jaar 1702 voorgevallen, is, bij de deeling van diens nalatenschap, dit graafschap, ten gevolge van het verdrag, dat deswege in het jaar 1752, tusschen den Koning van Pruissen en WILLEM KAREL HENDRIK FRISO, Prins van Oranje, werd getroffen, dezen laatste te beurt gevallen, van wien het op zijnen zoon WILLEM V en van dezen weder op onzen voormaligen Koning, WILLEM FREDERIK, Graaf van Nassau, gekomen is.

Het graafs. BUREN bevat het stadje Buren, benevens de dorpen: Asch, Beusichem, Buurmalsen, Erichem, Tricht en Zoelmond, thans de gem. Buren, Beusichem en Buurmalsen uitmakende. Het beslaat eene oppervlakte van 544 bund. 76 v. r. 62 v. ell., en telt 775 h. en ruim 4000 inw. die meest hun bestaan vinden in den landbouw.

Het wapen van het graaf. BUREN bestaat in eenen stormbalk van zilver op een veld van keel.

BUREN, gem. in het graafs. Buren, Benedendistrikt der prov. Gelderland, kw. en arr. Tiel, kant Culemborg (8 k.d., 25 m.k., 9 s.d.); palende N. aan de gem. Beusichem, O. aan Zoelen, Z. en W. aan Geldermalsen.

(1) Men vindt eenige bijzonderheden oopens MAXIMILIAAN Graaf van Buren in de Herinneringen uit het gebied der geschiedenis betrekkelijk de Nederlanden, door A. J. VAN DER AA, bl. 35, 137 en 259.

Deze gem. bevat het plattelandstadje *Buren*, de dorpen: *Asch*, en *Erichem*, benevens de buurschap *Achter-den-Haag*. Zij beslaat eene oppervlakte van 1918 bund. 95 v. r. 95 v. ell., telt 329 h. en ruim 1600 inw., die hun bestaan vinden in den landbouw en eenigen korenhandel.

De Herv., die hier ongeveer 1500 zielen tellen, maken de gem. *Buren*, *Asch* en *Erichem* uit.

De R. K., die hier 150 in getal zijn, maken met die van de burgerl. gem. *Beusichem* en *Buurmalsen* eene stat. uit, die tot het aartspr. van *Utrecht* behoort, door eenen Pastoor bediend wordt, en 250 ziel. telt, onder welke 170 communicanten.

De 10 Evang.-Luth., die hier wonen, behooren tot de gem. van *Culemborg*, en de 20 Israëlit. die men er aantreft, maken met die van *Beusichem*, *Buurmalsen*, *Tricht* en *Geldermalsen*, eene gem. uit, welke ongeveer 60 zielen telt, en hier eene synagoge heeft, die tot de ring van *Nijmegen* behoort, en bediend wordt door eenen Voorlezer.

Het plattelandstadje *BUREN*, oudtijds *BUYREN* of *BUIREN*, ook wel eens *BUREN* of *BUUREN* gespeld, ligt 2 u. N. W. van *Tiel*, 2 u. Z. O. van *Culemborg*, aan een watertje, dat in de *Linge* valt, en de *Molengraft*, ook de *Korn* geheeten is; 51° 54' 42" N. B. 22° 59' 37" O. L.

Dit stadje, hetwelk, volgens veler meening, reeds zeer vroeg en wel in de 6e eeuw zoude gesticht zijn, en stellig reeds vóór het jaar 800 bestaan heeft, beslaat binnen de muren eene oppervlakte van 5 bund. 12 v. r. 35 v. ell., telt met de daartoe behoorende buurs. *Achter-den-Haag*, 220 h. en ruim 1050 inw., en zonder deze 208 h. en ruim 1000 inw.

Het bestaat uit twee straten, die in het midden, daar de *Markt* is, elkander kruiswijze doorsnijden, zoodat men de eene poort inkomende reeds de andere uitziet. Men heeft er drie poorten, zijnde genaamd de *Tielschepoort*, de *Huizepoort* en de *Keelafpoort*.

De burgers en ingezetenen van *BUREN* bezaten vroeger aanzienlijke voorregten: zoo waren zij vrij van de toll. te *Gorinchem*; ook betaalden zij geene accijnsen, behalve wanneer zij tappersnering deden; terwijl de accijns op de dranken ten deele de stad toebehoorde en voor een gedcelte door den Graaf aan de regering in voorpacht gegeven werd.

Er worden te *BUREN* twee jaarmarkten gehouden. De eene op *Maandag* na beloken *Paschen*, de andere op *St. Lambertsdag*.

Het *Raadhuis*, aan de *Markt* staande, is een, in het jaar 1654 opgetrokken, tamelijk fraai gebouw, dat men in de jaren 1759 en 1740 vernieuwd heeft en van eenen fraaijen, in eenen nieuwen stijl gebouwen toren, met koepel, voorzien is.

De Herv. gem. van *BUREN* was nog onlangs met die van *Asch* gecombineerd, maar deze laatste heeft in den loop van dit jaar (1840) weder eenen eigen Predikant bekomen. De *Kerk*, die mede aan de *Markt* staat, was vermoedelijk aan den H. *Lambertus* toegewijd, en bezat destijds eene altijd durende vikarij aan de H. *Anna* geheiligd. Zij is redelijk groot en heeft eenen zeer fraaijen toren, welks spits of kap naar het ontwerp van den Bouwmeester *Post* is opgetrokken. Zij is in het jaar 1786 geheel overweld en aanmerkelijk verbeterd. De gem. behoort tot de class. van *Tiel*, ring van *Culemborg*, en telt ongeveer 900 zielen.

De R. K. *Kerk*, aan de *Wal*, aan den H. *Gregorius* toegewijd, is in het jaar 1797, gebouwd en in het jaar 1838 aanmerkelijk vergroot en

verfraaid. Vóór de omwenteling van het jaar 1795 mogten de R. K. nergens in het graafschap BUREN eenige deelen van hunne godsdienst uitoefenen; ook mogt er geen R. K. Priester vernachten zonder uitdrukkelijk verlof van de regering.

De Synagoge is een zeer klein gebouw, omstreekt het jaar 1800 gesticht.

Het Weeshuis te BUREN is een deftig gebouw, met een sierlijk vierkant koepeltorentje en eene fraaije poort, op welke de drie hoofddeugden, Geloof, Hoop en Liefde zijn afgebeeld. Het werd, in het jaar 1614, gesticht door MARIA VAN NASSAU, Prinses van Oranje, douavière van den Graaf van HORNENLO. Er moesten oorspronkelijk in onderhouden worden vier en twintig kinderen, van ouders die nooit van den armen getrokken hadden; twaalf uit de stad en het graafschap Buren, zes uit IJsselstein en zes uit Leerdam. Doch uit IJsselstein en Leerdam werden geen kinderen boven dit getal aangenomen en geen dan die gezond van lijf en leden waren. Volgens een nieuw reglement op het beheer van het Weeshuis, door den Koning in 1859 gegeven, bedraagt het getal der op te nemen kinderen thans 20, hetwelk uit de eerste aanvragen van de collettief gerechtigde gemeenten wordt aangevuld. Men vertoont er nog een fraai, door de gezegde Vorstin zelve met goud geborduurd groen, lakensch kleed, hetwelk de tafel in de Regentenkamer versiert. De eet- en slaapkamer zijn ruim en worden, zoowel als de groote tuin, zindelijk onderhouden.

Men heeft te BUREN eene Nederduitsche en Fransche school, die gemiddeld een getal van 150 leerlingen telt, en één distributiekantoor voor de brievenposterij.

Vóór de Hervorming heeft te BUREN een Nonnenklooster gestaan, St. Barbarahuis geheeten, welks bewoneressen na den regel van den H. FRANCISCUS leefden. Ook was er een kommandeurschap van de Maltheesche Ridders, staande onder de balie of het landkommandeurschap van Utrecht.

Het schoonste sieraad van BUREN is echter in vroegere tijden het, in het begin dezer eeuw gesloopte, grafelijke slot geweest, dat ten Westen even buiten de stad stond, en gemeenlijk het Kasteel te Buren geheeten werd. (Zie het art. BUREN. (KASTEEL TE))

Dit stadje is de geboortepl. van FILIPS WILLEM, Prins van ORANJE, die aldaar den 19 December 1554, op het kasteel geboren is. Hij is † den 20 Febr. 1618; van den Godgeleerde JOHAN VAN BUREN, die in het jaar 1427 Proost van Aken was en in het jaar 1455 ook naar den Bisschoppelijken stoel van Utrecht gestaan heeft; van den Regtsgeleerde OBERTUS GHIFANIUS of HUBERT VAN GIFFEN, Hoogleeraar in de regten te Ingolstadt; en van den Geneeskundige JUDOCUS LOMMIUS, bekend door twee klassieke werken, zijnde: *Observationum medicinalium libri III*, en *De curandis febribus continuis*, waarvan hij het eerste in het jaar 1580 uitgaf.

Het wapen der gem. BUREN bestaat in eenen stormbalk van zilver op een schild van keel, gedekt door eene kroon van goud.

BUREN, eigenlijk KLEINE BUREN, kom van de gehuchten, Kinnum, Seerijp, Kaart, Stortum en Hee, op het eil. Ter-Schelling, prov. Noord-Holland, arr. en 20 u. N. van Hoorn, kant. en 15 u. N. van Medemblik, gem. Ter-Schelling, $\frac{1}{2}$ u. O. van Wester-Schelling, 10 min. Z. van Midsland; met 24 h. en ongeveer 170 inw.

BUREN, geh. op het eil. Ameland, prov. Friesland, griet. Ameland, arr. en 6 à 7 u. N. van Leeuwarden, kant. en $2\frac{1}{2}$ u. N. ten W.

AARDRIJKSKUNDIG
W O O R D E N B O E K

DER

N E D E R L A N D E N ,

BIJEENGEBRAGT

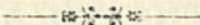
DOOR

A. J. van der Aa,

ONDER MEDEWERKING VAN EENIGE VADERLANDSCHE
GELEERDEN.

DERTIENDE DEEL.

A A N H A N G S E L.

TE GORINCHEM, BIJ
J. NOORDUYN EN ZOON.

—
1854.

* **BUNSCHOTEN**, gem., beslaat, volgens het kadaster, eene oppervlakte van 2221 bund. 93 v. ell., waaronder 2217 bund. 50 v. r. 23 v. ell. belastbaar land; telt 192 h., bewoond door 252 huisgez., uitmakende eene bevolking van 1210 inw. — De eerste, die in deze gem. het leeraarambt heeft waargenomen, is geweest **JACOB MOY**, die, hier Priester zijnde, tot de Hervorming overging, en wien in 1581 tevens opgedragen werd, om de dienst in eenige nabijgelegene dorpen van Gooiland waar te nemen. Hij stond hier nog in 1613. Het beroep geschiedt door den kerkeraad.

* **BUNSCHOTEN (POLDER-VAN-)** beslaat, volgens het kadaster, eene oppervlakte van 2088 bund. 21 v. r. 99 v. ell.; telt 2 h., zijnde boerderijen, en wordt door 4 sluizen, op de Eem en door eene sluis in de Zuiderzee, van het overtollige water ontlast. Het polderbestuur bestaat uit Dijkgraaf en Hoogheemraden.

BUNSCHOTEN-IN-'T VELD of **BUNSCHOTEN-TE-VELDE**, streek lands in *Eemland*, prov. *Utrecht*, arr. en kant. *Amersfoort*, gem. *Bunschoten*; eene oppervlakte beslaande van 1100 bund. 25 v. r. 79 v. ell.

* **BUNSCHOTERVEEN** paalt O. aan de prov. *Gelderland*, Z. aan *Neder-Duits*, W. aan den *St.-Nicolaas-polder*. — Deze pold., welke binnen den *Zeedijk* ligt, beslaat, volgens het kadaster, eene oppervlakte van 529 bund. 49 v. r. 15 v. ell., telt 2 h., zijnde boerderijen, en wordt door eene sluis, op de *Zuiderzee*, van het overtollige water ontlast. Het polderbestuur bestaat uit de *ingelanden*.

BUNTEN (GROOTE-), landg., prov. *Gelderl.* Zie **BUNTEN (GROOTE-)**. W. **BURCHAREN-POLDER**, pold. in den *Biesbosch*. Zie **BURCHAREN-POLDER**. W.

BURCKMEERDER-HUIZEN, geh. in *Waterland*, prov. *Noord-Holland*, arr. en 7 u. Z. Z. W. van *Hoorn*, kant. en 5 u. Z. Z. W. van *Edam*, gem. *Nieuwendam-en-Zunderdorp*, $\frac{1}{2}$ u. N. O. van *Zunderdorp*, aan het *Burckmeer*.

* **BURDEN** telt 12 h. en 70 inw. — De kapel behoort tot de par. van *Welscheid*.

* **BUREN**, gem., beslaat, volgens het kadaster, eene oppervlakte van 1989 bund. 79 v. r. 34 v. ell., waaronder 1918 bund. 93 v. r. 93 v. ell. belastbaar land. — Op de paardenmarkten, welke *Vrijdag* voor *Utrechtsche palmmarkt*, een dag na *Paschen* en 26 en 27 *September* invallen, werden in 1849, 2000 paarden aangebragt. — De eerste, die in de *Herv. gem. te Buren* het leeraarambt heeft waargenomen, is geweest **JOHANNES FLUËNTIUS**, die in het jaar 1588 hier in dienst was en kort daarna (in 1589) eenen opvolger bekwam. — Bl. 829, reg. 10, staat: 1614 lees: 1612 — Vóór de *Hervorming* had men te *Buren* ook eene kapel, aan den *H. Matheus* toegewijd, welke in 1596 gesticht was. Voorts een *convent* van de *commanderie* van *St. Jan*, afgebroken in 1590, en een *Nonnenklooster*, ter plaatse waar nu het *Weeshuis* is, gewijd aan de *H. Anna*, bij de stichting van het *Weeshuis*, 1612—1620 vernietigd. — **JUDOCUS LOMMIUS (JOSSE VAN LOM)**, was geb. omstreeks 1500 en † omstreeks 1562 als *Geneesheer* te *Brussel*.

BURG (DEN), hofstede in *Gooiland*, prov. *Noord-Holland*, arr. en 4 u. Z. O. van *Amsterdam*, kant. en $1\frac{1}{2}$ u. Z. O. van *Weesp*, gem. *Weespercarspel*, aan de *Gravelandsche-vaart*.

BURGENHEEM, voorm. heerde in *Fivelgo*, prov. *Groningen*, arr., kant. en 5 u. W. van *Appingedam*, gem. en 25 min. ten Z. van *Stedum*. — Ter plaatse, waar hij gestaan heeft, ziet men thans eene boerderij, welke, met de daartoe behorende gronden, eene op-